

Z P R A V O D A J

Číslo:
67

Ročník:
2008

SPOLEČNOST SBĚRATELŮ ČESKOSLOVENSKÝCH KNIHTISKOVÝCH ZNÁMEK

Zpravodaj společnosti sběratelů československých knihtiskových známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pouze pro vnitřní potřebu členů společnosti. Je vydáván nepravidelně, nejméně 2x do roka. Za redakční úpravy odpovídají a na přípravě se podíleli členové společnosti. Rukopisy, články, připomínky, nové poznatky či jinou korespondenci posílejte na adresu: Radovan BANERT, Trávníčkova 1765/7, PRAHA 5 - Stodůlky, 155 00, tel.: 251 619 478, e-mail: banert@seznam.cz

OBSAH

Obsah.....	str.2
Pozvánka.....	str.2
Světová výstava PRAGA 2008 (J. MALEČEK).....	str.3
Hradčany 15h – tiskové desky (F. HAMR).....	str.4-6
Hradčany 100h (V. DORAZIL).....	str.7
Holubice 20h – typ II (V. DORAZIL).....	str.8-9
OR 60h – problematika TD 17-20 (J. MATYS).....	str.9
OR a Hol. – chybějící otvory (J. CHVALOVSKÝ).....	str.10-13
OR 50h zel. KL – výrazné vady, bílé skvrny (J. CHVALOVSKÝ).....	str.14-15
Ojedinelá celistvost známek OR a Hol. (M. KRAČMAR).....	str.16-18
NV I 30h (V. KOŠŤÁL, V. TOPINKA).....	str.19-23
Sjednocení označování známek (J. KRŇÁK).....	str.24
Inzerce.....	str.24

!! POZOR NEPŘEHLÉDNĚTE !!

POZVÁNKA

Pozvánka na naše první setkání členů Společnosti „knihtisku“ v letošním roce se uskuteční v **sobotu 15. 3. 2008 od 9,30hod.** již tradičně v zasedací místnosti AGROPOLU a.s., Praha 1, Opletalova ulice č. 4 v prvním patře. Výstupní stanice metra je MUZEUM.

Přítomni budou jako obvykle předsedové jednotlivých pracovních skupin a znalci SČF pro knihtisková vydání čs. známek. Setkání můžete rovněž využít k nabídnutí svých přebytků, nebo získat chybějící známky do svých sbírek.

Světová výstava PRAGA 2008

Protože někteří naši členové nemají možnost být informováni o obsahu Informací SČF, vydávaných tajemníkem Jaroslavem Malečkem, otiskujeme text uveřejněný v listopadu:

Vážení přátelé,

za Vaši věrnost tradicím, které před stodvaceti léty založila skupina nadšenců v čele s Vincencem Jedličkou, vám v příštím roce pošleme číslovaný pamětní list a číslovanou vstupenku na Světovou výstavu PRAGA 2008. *Obdrží ji pouze ti členové, kteří zaplatí členský příspěvek do 31. března 2008.* Hodnota vstupenky na Světovou výstavu bude asi 150.- Kč, tak členové SČF budou mít vstup na tuto akci zdarma.

Děkujeme Vám za dosavadní spolupráci a přejeme nejen hezké prožití vánočních svátků, ale i optimistický vstup do nového roku 2008, pevné zdraví a pohodu

Mgr. Jaroslav Maleček
s kolektivem sekretariátu SČF

Pokud nemáte jinou možnost tak členské ve SČF na rok 2008 ve výši Kč 150 můžete uhradit poukázkou A (mají na poště) podle níže uvedeného vzoru.

Poštovní poukázka A

Podací listek
Podací číslo
Cena
Česká pošta, s.p.
POŠTA
Členský příspěvek

Kč h
Slovy
Kč h
Adresa příjemce
Svaz českých filatelistů
Holečkova 10
225 07 PRAHA 5 - SMÍCHOV

Kód banky
V. symbol
S. symbol
Odesílatel

podací znaky
Svaz českých filatelistů
Holečkova 10
225 07 PRAHA 5 - SMÍCHOV
Zpráva pro příjemce (hůlkovým písmem, tiskem)
2 0 0 8 Č L E N S K É

Vyplní plátec - majitel Postrádra nebo Poskonta jen při bezhotovostní úhradě
Datum, pravoplatný podpis
Zúčtuje na vrub účtu plátec

Poštovní poukázka

Číslo Kč h
Tr. kód
Ve prospěch účtu
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 9 5 3 2 0 1 1
Kód banky
0 1 0 0
V. symbol
K. symbol
0 3 7 9
S. symbol
Údaje zaručené vpravo, první část čísla účtu (předčíslí) uveďte před vyznačenou vislou c
Odesílatel (hůlkovým písmem, tiskem)
jméno
příjmení
ulice, obec, č. domu, PSČ, dohlávací pošta
Datum splatnosti
189 / 030799
Kód banky
0 3 0 0
110 <

Hradčany 15 h - tiskové desky.

Monografie dr. Kubáta uvádí, že známky Hradčany hodnoty 15 h byly tištěny šesti deskami, které jsou označovány I. – VI. Postupně se však podařilo prokázat, že k tisku známek bylo použito sedm tiskových desek, z nichž jedna byla po velmi krátkém tisku známek demontována z tiskové formy a po rozřezání na jednotlivé štočky potom použita k tisku známky na dopisnice CDV 14 a CDV 15. Tu označujeme jako VII.

Navíc byla zhotovena další tisková deska, která k tisku známek podle současných poznatků nebyla použita, ale hned rozřezána na jednotlivé štočky. Její použití pro štočky k tisku známek je nezpochybnitelné, protože je dostatek dopisnic, jejichž známka nelze přiřadit k žádné známce VII. tiskové desky. Dokonce se podařilo na těchto dopisnicích určit již tři známková pole, 8., 18. a 27. a to podle typických vad nacházejících se na všech, případně většině tiskových desek.

V souvislosti s tímto faktem vzniká však otázka jaký byl časový postup při výrobě tiskových desek, tedy zda I. tisková deska byla vyrobena jako první a VIII. jako poslední. Pokusím se na toto odpovědět i když je to jen hypotéza založená na různých charakteristických znacích jednotlivých známek. Navíc z VIII. tiskové desky známe jen otisky štoček na dopisnicích a jeden černotisk (snad ?), který popíši na závěr.

	I. TD	II. TD	III. TD	IV. TD	V. TD	VI. TD	VII. TD	VIII. TD
Typ 4. spirály	II.	II.	I.	I.	I.	I.	II.	I.,II.
Oprava pravého vějíře + -	ano	ano	ne	ne	ano	ne	ano	ano
Retuš 5. spirály na 36.ZP	ano	ano	ne	ne	ne	ne	ano	?
Čára u pr. rámu na 49. ZP	ano	ne	ne	ne	ne	ne	ano	?
Čára u pr. rámu na 62. ZP	ano	ano	ne	ne	ne	ne	ano	?
Dole seříznuté číslice na 75. ZP	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	?
Dole přerušný ovál na 78. ZP	ne	zvlněn	ne	ne	2x přer.	2x přer.	2x přer.	2x přer.
Bílý bod v čís. 1 na 52. ZP	ne	ano	ne	ne	ne	ne	ano	?

Poznámka k tabulce:

U 4. spirály je v I., II. a VII. tiskové desce ponecháno několik spirál bez opravy, v VIII. tiskové desce jsou oba typy 4. spirály zhruba ve stejném poměru, (vztaheno na zkoumané dopisnice, jejichž známky nepatří k VII. desce). Obdobně se týká i opravy vějíře pravé holubice, která je mnohdy málo výrazná.

Podle všech výše uvedených údajů musela být posloupnost při výrobě tiskových desek následující:

I.TD, IV.TD, III.TD, II.TD, VII.TD, VIII.TD, V.TD, VI.TD.

Zařazení VIII. TD před V.TD dokládají nálezy dopisnic které mají vytlačenu známku se 4. spirálou jak v I. typu (otevřenou) tak i ve II. typu zavřenou. Vějíř pravé holubice mají jak nahoře tak i vpravo přerušeny (původní desková vada), tak i nahoře uzavřený a vpravo přerušeny (redukce).

Postup výroby tiskových desek s ohledem na jejich číselné označení (I. – VIII) mohl být následující. Známým způsobem bylo zhotoveno pět tiskových desek v pořadí I.TD, IV.TD, II.TD, II.TD a VII.TD s tím, že jedna z nich bude rozřezána pro získání štoček pro tisk známek na dopisnice. Čtyři tiskové desky měly být použity pro tisk výplatních známek v jedné tiskové formě. Z nějakého důvodu byla III. a IV. tisková deska odložena a do tiskové formy byla zamontována jen II. a VII. TD. v kombinaci s dalšími deskami jiné hodnoty. Touto tiskovou formou se tisklo jen jeden den a vytisklo se asi 1000 otisků (odhad délky výskytu známek ze VII. TD).

I. tisková deska, určená k rozřezání, byla však dost proleptána a tak nebyla uznána za vhodnou pro rozřezání na jednotlivé štočky a proto byla z tiskové formy vymontována VII. TD a nahrazena I. TD. Vymontovaná VII. TD byla následně rozřezána.

Dále byly vyrobeny desky VIII., V. a VI. Do tiskové formy byla přidána k I. TD tisková deska II. a potom ještě V. a VI. TD. Tisková deska VIII. byla ponechána k rozřezání na jednotlivé štočky. Teprve v závěru tisku hodnoty 15 h byly použity tiskové desky III. a IV. Dokladem toho je poměrně malý výskyt známek pocházejících z III. a IV. tiskové desky.

Černotisk ze 78. ZP, který je na obrázku pochází z největší pravděpodobností z VIII. TD, má 4. spirálu a vějíř pravé holubice neopravený. Dolní obrys štitku pak dvakrát přerušeny, nemůže tedy pocházet z I. – IV. desky, kde na tomto známkovém poli je ovál štitku nepřerušeny. Podle hlavních paprsků nemůže jít o otisk z V. nebo VI. desky. To že nepochází ze VII. desky, mimo dalších znaků, zase vylučují paprsky nad koncem střechy, které nejsou u černotisku a paprsky nad 5. a 6. věží, které jsou rovněž odlišné.

Má někdo z členů naší společnosti podobné neurčené černotisky či jiný názor na posloupnost výroby tiskových desek u hodnoty 15 h? Uvítám jeho názor případně zaslání fotokopie černotisků. Na obrázcích jsou známky ze 78. ZP V., VI. a VII. tiskové desky a z černotisku, který pochází (?) z VIII. tiskové desky. Současně se obracím na kolegy hradčanáře s prosbou o pomoc při dokončení rekonstrukce VII. tiskové desky. Vůbec nemám ZP 24. na celistvostech mám ZP 38., 57. a 75. Málo kvalitní mám ZP 13. Mohu nabídnout výměnu za jiná známková pole, u ZP 13., na kterém je příčkový typ, potom výměnu za ZP 49 ZP s I. typem 4, spirály. Přednost dávám známkám razítkovaným i když mohu nabídnout i známky nepoužité. Samozřejmě, že i rád chybějící známky koupím.

V. TD.

VI. TD.

VII. TD.

VIII. TD (?).

HRADČANY 100 hal.

Autor rekonstrukce 1. a 2. tiskové desky hodnoty 100 hal. Hradčanské emise uvádí na straně 40 u ZP 80 druhé tiskové desky vadu bílá skvrna dole za písmenem A (v POŠTA), a to shodně s Monografií československých známek, díl I., na straně 228.

Shodnou vadu, ale bez dalších popsanych vad, jsem našel ve své skromné zásobě se zcela jinými odchylkami v kresbě, konkrétně:

- a) přerušný pravý rám za sedmou spirálou.
- b) charakteristická řídká kresba paprsků mezi levou věží a první věží.

Tuto odchylku jsem našel celkem u třech známek. Bohužel aspoň dvojpásku s popsány vadami se mi nepodařilo získat, abych mohl u výše popsanych známek určit spolehlivě známkové pole a tiskovou desku. Přesto věřím, po zkušenostech u jiných hodnot Hradčanské emise, že známka se společným znakem pochází ze známkového pole 80, v tom případě údaje týkající se 80 ZP u první tiskové desky by byly chybné. Vyzývám ke spolupráci kolegy, snad se podaří nalézt známku na větším bloku a tím i upřesnit (opravit) údaje ze studie rekonstrukce z roku 1989.

Současně si dovoluji upozornit na umístění otisku hřebů:

- a) na 1.ZP I.TD se OH nachází ve vzdálenosti cca 1,2mm od horního rámu a cca 1,0mm od pravého horního rohu známky,
- b) na 51.ZP II.TD se nachází v okraji cca 0,8mm od levého rámu ve vzdálenosti cca 2,8mm nad dolním rohem známky,
- c) na 81. ZP II.TD (v Monografii neuvedeno) se nachází ve vzdálenosti cca 0,2mm od levého rámu a ve vzdálenosti cca 10,5mm nad dolním rohem známky. Uvolněný hřeb v jistém období ovlivňuje kvalitu tisku tím, že levý rám mezi písmeny Č a E (v ČESKO) není kvalitní.

Umístění připevňovacích hřebů tiskových desek k dřevěným podložkám se mi na známkách z jiných ZP nepodařilo zjistit, protože Monografie (strana 289) nevyklučuje jejich existenci.

Ing Václav Dorazil
Dukelských hrdinů 6
69 002 Břeclav

Holubice 20h, typ II. si zaslouží větší pozornosti

Známky této hodnoty s ohledem na velký počet tiskových desek a v důsledku, že se do dnešních dní dochoval jen minimální počet úplných přepážkových archů, nejsou u sběratelů právě v největší oblibě. Je to i tím, že u této hodnoty, a to právě z počátečního období (stejně jako u hodnoty 10h olivové) chybí zpracované studijní pomůcky. A právě tato hodnota z počátečního období, kdy TD byly vyrobeny leptáním, poskytuje poměrně velkou, v důsledku vyskytujících se větších i drobnějších odchylek v kresbě (/rozlišovacích znaků), možnost rekonstrukce jednotlivých TD. Svědčí o tom dosud zveřejněné informace vztahující se k některým ZP s vadou negativu, i když tyto ne vždy postihují všechny odchylky, které může sběratel při prohlédnutí většího počtu známek najít.

Na jednu takovou si dovoluji upozornit u známkového pole 51 se známkou VN „stéblo v zobáčku holubice“. Ve zpravodaji č. 56, na stránkách 7 a 8, uvádějí autoři Martin a Jiří Kašparovi, že pro všechny známky z tohoto ZP jsou typické dvě odchylky ve známkovém poli, které lze verbálně popsat jako „deformované prvé peříčko v druhé řadě nad hlavou holubice a bílé skvrny v dolní části pravého křídla“. Že vždy tak tomu nebylo svědčí nález tří známek u nichž popsané odchylky chybí (obrázek). Dle otisku razítka na poštovně použitých známkách lze předpokládat, že pocházejí z PA pořízených z leptaných TD. Podaří se v součinnosti s dalšími sběrateli objasnit původ této odchylky a určit případně TD, na nichž popsané odchylky chybí?

Obdobnou otázku je třeba řešit i u VN na jiných ZP z období tisku z leptaných desek, na příklad u ZP 31, kde jsem zjistil nejméně tři varianty poškozeného (seříznutého) podpisu JAR BENDA. Nebo u ZP 32 zase zjistit TD na kterých VN ještě nebyla.

Předpokládám, že právě týmová spolupráce umožní pokročit alespoň o krůček dál ve studiu PA pořízených z leptaných TD. U ostatních PA pořízených z galvanoplasticky zhotovených desek se mi to jeví jako téměř nereálné.

Václav Dorazil

OR 60 h problematika TD 17-20

Příručka „2000“ není monografie a autoři nemohli na několika stránkách uvést podrobnosti.

Přední výborný filatelista mě dal dva popisy desetibloků OR 60 h z TD 17-20, bez označení u ZP 91 a bez retuší řetězů s tím, že takovou možnost příručka „2000“ neuvádí. Nedostatek dokladového materiálu nás nutí hledat vysvětlení spojené s touto problematikou. Lze vypožorovat, že tisk známek TD 17-20 má dvě období.

Ke konci prvního období se u jedné TD vydroluje horní rám na prvních deseti ZP. Na dalších třech TD se kresba řetězů zužuje a jednotlivé články se vytráčí.

V druhém období je na jedné TD opraven u všech deseti ZP horní rám a ke konci tisku jsou články řetězů širší tak, jak je to u leptaných TD běžné. Na dalších třech TD jsou prohlubně článků řetězů prohloubeny na ZP, kde to bylo třeba, aby se nezanášely, nebo i nově vryty. Na všech čtyřech TD jsou odstraněny čísla označující TD 1-4.

Pro určení TD jsme předběžně zvolili toto pořadí :

TD 17 oprava horního rámu u prvních 10 ZP

TD 18 úzké retuše řetězů (6 ZP dobře zřetelných a 6 hůře)

TD 19 chybi na předposlední svislé řadě 2 perforační otvor

TD 20 má jiné retuše řetězů a jiné perforační odchylky než TD 19

Popis desetibloků bez označení u ZP 91 a bez retuší řetězů můžeme dát na TD 17 a 18. Jde-li o zúžené články řetězů pak na TD 18.

Osv. republika a Holubice - chybějící otvory ve svislých řadách zoubkování HZ 14

2. otvor mezi dvěmi známkami – řada známkových polí 9-10 až 99-100

Osv. republika: 30	Holubice: 10 oliv., TD ?-24
40 II, TD 11	20 II
50 zel., TD 2-24 s VM	25 II
60, TD 19 (retuše řetězů)	30

2. otvor na levé straně známky – řada známkových 1 až 91

Osv. republika: 50 zel., TD 19

5. otvor mezi známkami – řada známkových polí 8-9 až 98-99

Osv. republika : 50 zel., TD 1 (l. neg)	Holubice: 20 II
150, TD 2	

7. otvor mezi známkami – řada známkových polí 7-8 až 97-98

Osv. republika: 50 červ., TD 2	Holubice: 10 oliv.
50 zel., TD ? s VM	20 II
60, TD 2	

7. otvor na levé straně známky – řada známkových polí 1 až 91

Osv. republika: 50 zel.

8. otvor na pravé straně známky – řada známkových polí ....

Holubice: 20 II

**9. otvor mezi známkami – řada známkových polí 9-10 až 99-100
případně 4-5 až 94-95**

Osv. republika: 50 zel.	Holubice: 5 m., TD 14
	10 oliv.

10. otvor mezi známkami – řada známkových polí 8-9 až 98-99

Osv. republika: 30
100

Holubice: 10 oliv.
20 II

12. otvor mezi známkami – řada známkových polí 9-99 až 10-100

Holubice: 10 oliv.

15. otvor mezi známkami – řada známkových polí 6-7 až 96-97

Osv. republika: 50 zel., TD ? s VM

Holubice: 5 fial.
10 oliv.
20 I
20 II

17. otvor mezi známkami – řada známkových polí 1-2 až 91-92

Osv. republika: 40 I, TD 1
50 zel., TD 2 (l. neg.)
100

Holubice: 5 fial.
10 oliv
15
20 II

18. otvor mezi známkami – řada známkových polí 1-2 až 91-92

Osv. republika: 60, TD 14
100

Holubice: 10 oliv.

12. otvor mezi dvěma známkami a 9. otvor na pravé straně – řada známkových polí 9-10 až 99-100

Holubice: 5 m., TD 14-26
10 oliv.

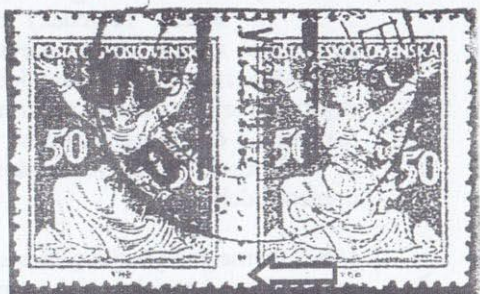
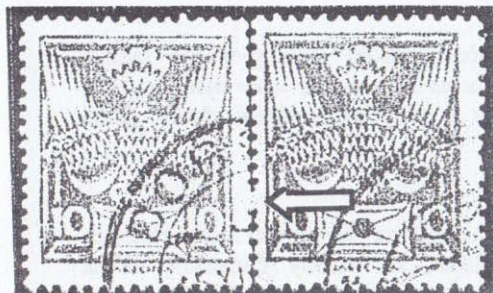
2. otvor vlevo mezi dvěma známkami a 10. otvor na pravé straně – řada známkových polí ....

Holubice: 10 oliv.

4. otvor mezi známkami a 9. otvor vpravo – řada známkových polí ....

Holubice: 10 oliv.

Výrazné vady (bílé skvrny) na známkách korespondenčních lístků prvního vydání OR 50 h zelená, které až dosud nebyly nalezeny na výplatních známkách.

Na známkách těchto korespondenčních lístků jsou převážně razítka s otisky datumek roku 1923 a *nejsou na nich žádné vady matrice*. Níže popsané odchylky vznikly nejspíše v místech zamaštění desky, která nepřijímala tiskovou barvu.

Protože žádné z nich nebyly nalezeny také na červených nebo zelených výplatních známkách, lze předpokládat, že vznikly dodatečně až na známkových štočcích vyřezaných ze stokusových TD (původně zhotovených podle 2. negativu a vyrobených leptáním v pořadí výroby na 5. až 18. místě). Teoreticky mohly být použity známkové štočky pocházející z jedné (nebo více) uvedených 18. desek, z nichž se dosud nepodařilo rekonstruovat ani jednu. Avšak existence původní vady 2. negativu a její tři varianty retuší na ZP 9 dokazují, že pravděpodobně byly rozřezány 4 desky nacházející se ve společné tiskové formě. Na některých ze 400 kusů vyřezaných známkových štoček mohly vzniknout níže uvedené odchylky:

1/ bílá skvrna pod pravým prsem a ve středu stínování sukně. Všech šest nalezených exemplářů KL má shodné umístění znaku a přerušení linek (Mor. 1/2).

2/ bílá skvrna v horním obloučku písmene S ve SKA. U všech šesti KL je shodné přerušení linky, u dvou pak odlišné umístění znaku (Mor. O/14).

3/ bílá skvrna v písmenu O v ČESKO (obrázek), zeslabená horní část levého rámu, zeslabená spodní část pravého rámu, dlaně bez bodů. Umístění státního znaku na 7. KL je shodné, přerušení svislé linky rozdílné.

4/ bílá skvrna na pravé nožičce písmene N ve VENSKÁ a bílá skvrna spojující v dolní části písmena NS. Umístění znaku na šesti exemplářích KL je shodné, stejně jako přerušení linek (Mor. II/30).

5/ dvakrát přerušeny levý rám proti POŠTA. Shodné přerušení obou linek u všech šesti KL (Mor. I/16)

6/ bílá skvrna mezi hlavou a řetězem levé ruky. Všech deset KL má postupně zeslabený pravý rám a přerušenou ozdobu pravé ruky. Umístění štočku znaku a přerušení polygrafických linek je u všech shodné (Mor. 41/12).

Není pochyb, že podobných dodatečně vzniklých odchylek na známkách korespondenčních lístků existuje mnohem více. Abychom však vyloučili možnost ojedinělých nálezů, je třeba každý nový doložit nejméně třemi shodnými exempláři. V těchto případech je nutné najít i shodné vady v dalších částech KL, jako jsou odchylky v kresbě státního znaku, přerušení vodorovných i svislých linek a podobně.

J. Chvalovský

Pokračování v příštím zpravodaji

Ojedinělá celistvost s použitím známek emisí Osvobozená republika a Holubice

Velmi zajímavou a zcela ojedinělou celistvostí je bezesporu ta, kterou zde zveřejňuji reprodukcemi jak z líce, tak i z rubové strany. Není mě dosud známa obdobná **doporučená dopisnice**, frankovaná běžnými výplatními známkami Osvobozené republiky a Holubice přesně dle tarifu, tedy pro IV. tarifní období (od 1.8.1920 do 31.12.1921) dopisnice 0,40 h a doporučené 1,25 h, celkem tedy 1,65 Kč. Frankování je provedeno dvěma známkami Osvobozené republiky, a sice 60 h modrá (Merk. 157 A), 100 h hnědá (Merk. 158 A) a jednou známkou Holubice 5 h fialová (Merk. 144 A), vše ve hřebenovém zoubkování 14.

Jedná se o zcela ojedinělý výskyt doporučené dopisnice, a to z Hradčovic (R – nálepka Hradčovice/37), kdy navíc jsou známky znehodnoceny denním razítkem poštovního úřadu v Hradčovicích (nedaleko Uherského Brodu) druhé skupiny s datumovým můstkem širokým 9,5 mm s širšími příčkami, které má s ohledem na ostatní razítka typu M.41 jako jediné známé zcela proti zvyklostem rozlišovací písmeno a v horní úseči (dle Votoček: Monografie československých

známek, československá poštovní razítka 1919 – 1939, překopírován obr. č. 230 na str. 236). Razítko nevykazuje znaky pečlivého otištění, pouze běžně provozního poštovním úředníkem. Jeho text je: HRADČOVICE * Č. S. P. * a – 8.VIII. 21 – VIII - ? údaj nečitelný.

Už z výše uvedených údajů je patrné, že se v žádném případě nejedná o filatelistický výrobek, což také dokládá i adresa a dále text na rubové straně dopisnice. Stejně tak necitlivé oddělení známek z archu a jejich ledabylé nalepení na dopisnici a i ledabylý otisk denního razítka.

Dopisnice je zaslána Okresní nemocenské pokladně v Uherském Brodě firmou Antonína Holuba v Hradčovicích, na líci dopisnice je ještě poznámka poštovního úředníka psaná poštami používanou modrou tužkou. Rubová strana nám prozrazuje, že dopisnice byla psána a též odeslána 8. srpna 1921. Okresní nemocenské pokladně bylo tímto oznámeno sezónní zaměstnání dvou dělníků pro obsluhu mlátičky obilí. I zde je poznámka odesílatele „Doporučeně“. Nefilatelistický původ též dosvědčuje razítko podatelny Okresní pokladny nemocenské v Uh. Brodě, potvrzující příchod dopisnice na podatelnu dne 9. srpna 1921. Záhadou zůstává, proč odesílatel volil doporučenou zásilku, když takováto oznámení normální poštou bylo v té době zcela běžné, snad chtěl mít potvrzení o podání, poněvadž z nějakého důvodu „honil termín“, aby se vyhnul

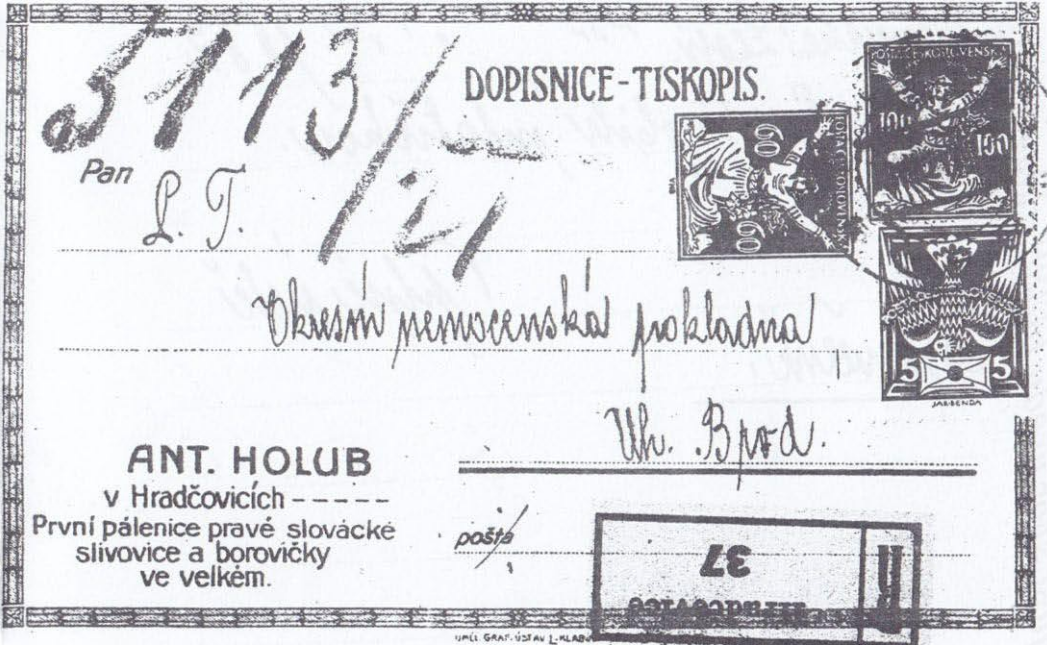

nějaké citelné pokutě. Každopádně se jedná o nestandardní postup, když byl ochoten za lístek zaplatit poštovné o 412,5 % vyšší, než bylo nutné.

Tímto článkem chci rovněž naznačit, že má smysl se zajít podívat na filatelistickou burzu. Není to sice pravidlem, ale občasný náhodný nález jistě specialistu potěší. Každopádně tuto celistvost, která je i v mimořádné kvalitě, do svého exponátu zařadím. Doufám totiž, že i jury bude dostatečně fundovaná k ohodnocení zastoupených celistvostí v exponátu (míněno obecně). Tyto věci nelze nikde vyčíst, lze je vyhodnotit jen tehdy, když specialistovi projde rukama velký objem materiálu a může tedy si dovolit činit závěry.

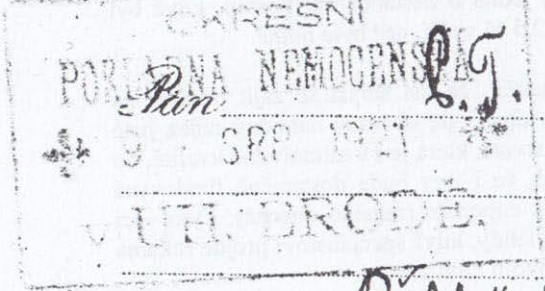
© Tento článek je napsán výhradně pro Zpravodaj Společnosti sběratelů československých knihtiskových známek a pro Merkur – Revui.

Ing. Milan Kračmar

V Hradčovicích, dne
Pošta, stanice Hradčovice Sp. St. D.

8. srpna 1921

Přihlašujeme tímto u
vás ode dneška od 6 hodin ráno
poměšované z jehličky:
Javor Frant Zslavice, nar. r. 1886
Kopčička Leop., " " " " 1882,
pro mládeži obilí mlatičkou.

V plné moci

Doporučení.

Číslo pošt. spoř. úřadu 61388. Adresa telegr. Holub Hradčovice.

Novinové I. - hodnota 30 hal. (NV - 6) :

U této hodnoty rozlišujeme dva typy známek, které se liší řadou detailů kresby. Typy vznikly tak, že při sestavování tabla černotisků, které sloužily k výrobě tiskových desek byly na ZP 1 a 2 omylem vlepeny známky hodnoty 20 h. místo správných 30 h.. Chyba byla záhy objevena a nominále překryto hodnotou 30 h., ovšem všechny zbývající odchylky kresby zůstaly zachovány.

Vzhledem k umístění jednotlivých známek v přepážkovém archu existují jak svislé, tak vodorovné spojené typy. K tisku této hodnoty bylo použito 14 TD. Z těchto byla první TD navíc použita pro přetisk známek SO 1920 a pro přetisk známek O.T. byly použity TD s označením 1 - 32, 2 - 32 a 1 - 35.

V tomto článku se chceme zaměřit na rozlišení 1 a 2 ZP podle nám známých TD, rozlišení provádíme podle dalších drobných vad .

Odchylky kresby u 1. a 2. ZP:

Nahoře otevřené písmeno S slova POŠTA, obrys mezi 5. a 6. ocasním perem přerušen. U 1. ZP navíc přerušen pravý hodnotový štítek nad S - ská, nahoře přerušená nula a dole pod číslicí 3 rám štítku. Vpravo pod ocasní vlnovkou nad čárkou ozdoby barevný nárůstek.

1 ZP. - TD 1 - 32

Ve 4. trojúhelníku přerušená osmá svislá šrafa, bílý nárůstek dole v písmenu O - POŠTA, uvnitř levé nuly dole barevný nárůstek.

2 ZP. - TD neznámá

Nad 12 letkou v křídle vpravo barevný bod, vnitřní obrys křídla pod P - POŠTA přerušen.

Popisy známkových polí II. typ podle tiskových desek:

Tisková deska 1.

1. ZP - levý horní roh známky narušen (varianty), uvnitř levé nuly dole barevný nárůstek, pod ŠT – POŠTA přerušena pátá linka pozadí, chybí přerušení pravého štítku pod číslicí 3, před M – MUCHA visle dva body.
2. ZP - pod ŠT – POŠTA přerušena pátá linka pozadí, levý hodnotový štítek nad H a za A – MUCHA přerušen.

Tisková deska 1 – 35: ochranné rámy před 91. a za 100 ZP nepřerušené.

Tato TD má ve většině ZP ve 3. trojúhelníku třetí svislou šrafu nedělenou.

1. ZP - v křídle vlevo přerušen vnitřní obrys pod P a vnitřní obrys letek pod třetí letkou. R e t u š nuly a rámu pod číslicí 3, na rámu vznikla skvrnka a byla částečně deformována nula v dolní části.
2. ZP - levý hodnotový štítek přerušen nad H a za A – MUCHA, pod ŠT – POŠTA přerušena pátá linka pozadí.

Tisková deska 2 – 36:

1. ZP - pátá linka pozadí pod ŠT přerušena, uvnitř levé nuly dole barevný nárůstek.
2. ZP - naproti E – VEN v linkách pozadí barevný bod ve tvaru trojúhelníka, třetí šrafa zprava v pátém trojúhelníku dole do obrysu křídla.

1 ZP. - TD 1

1 ZP. - TD 1 - 35

5. tisková deska (označení 1 – 29) :

Na této tiskové desce bylo poškozeno 1 ZP. pravděpodobně tak silně, že bylo vyříznuto a nahrazeno ZP 90 z II. TD. Poškození bylo natolik silné, že bylo také asi poškozeno i 2 ZP o čemž svědčí poškození horního rámu a svislých šraf ve 4. trojúhelníku. Vzhledem k výměně 1 ZP. se na této TD nachází pouze jedna známka II. typu a to na 2 ZP.

1. známkové pole – I. typ:

Deskové vady: barevná skvrna ve spodní části písmene Č- ČESKO, drobný bod na hrdle sokola .

2. známkové pole – II. typ :

Deskové vady: horní rám 4. trojúhelníka včetně svislých šraf poškozen, některé přepážkové archy mají horní rám jako opraven a pod rámem vznikla bílá skvrna až do letek křídla. Šikmá bílá skvrna mezi písmeny T a A v POŠTA, která zasahuje do A. Barevná svislá čárka před M - MU levá nožka M v MUCHA je silnější a delší, na některých arších je podpis MUCHA podtržen barevnou čarou.

Ocenění známek II. typu a spojených typů podle katalogů POFIS 2005 a Merkur revue Brno 2002:

POFIS	známka II. typu - čistá	150,-	razítkovaná	40,-
Merkur		250,-		100,-
POFIS	ST vodorovné	1 000,-		250,-
Merkur		800,-		450,-
POFIS	ST svislé	1 000,-		250,-
Merkur		400,-		150,-
POFIS	ST vodorovné TD 5	25 000,-		8 000,- jen 1. a 2. ZP
Merkur		20 000,-		10 000,- jen 1. a 2. ZP

5. tisková deska

1
11

2
12

Svislé spojené typy

1. známkové pole, TD neznámá:

Deskové vady: Barevná skvrnka v křídle vpravo u těla sokola, ozdoba nad O v POŠTA spojena a vlevo dole rozšířena, pod ozdobou malý vrub uvnitř nahoře v O – PO, pátá linka pozadí pod ŠT přerušena, levá nula dole s výběžkem.

Použitá literatura:

Monografie čs. známek díl 4

Katalogy: POFIS ČSR 1918 – 1939 z roku 2005

Merkur revue Brno ČSR 1918 – 1939 z roku 2002

Zpravodaj Společnosti knihtiskových vydání čs. známek č. 53/2001

Zpracovali: RNDr. Vladimír Topinka
Václav Košťál

Sjednocení označování známek.

Okolnosti mně donutily, abych napsal tento návrh. Myslím jsem si, že tuto základní činnost nebude ani třeba sdělovat a že se vžije tak nějak samozřejmě. Ale opak se stále častěji stává pravdou. Tvrdím to z vlastní zkušenosti a snad i praxe. Další řádky jsou pouze návrhy, se kterými můžete souhlasit a přiklonit se k nim a nebo ne. Každého svobodná volba.

K získávání označených známek, či k vlastnímu označení známek jsem přistoupil takto:

- 1 – Název emise
- 2 – Znáмка z této emise (hodnota)
- 3 – Číslo tiskové desky, ze které známku máme či požadujeme
- 4 – Známkové pole, které máme či požadujeme

Body 1 a 2 jsou k vyčtení na lici známky. Body 3 a 4 jsou nebo by měly být na rubu známky u razítkované a u čisté na kousku papíru vedle známky.

Informace na rubu známky podřizují tomuto pravidlu. Číslo tiskové desky bez jakékoli jiné identifikace píše firmou číslicí a za lomítkem pak arabskou číslicí známkové pole. Tisková deska s identifikací napíše tak jak je a pak lomítko s číslem známkového pole. V mnoha případech jsem se setkal (a to u filatelistů z našeho okruhu „knihtiskářů“), že napíše vše arabskými číslicemi. Pak mi dá zbytečně mnoho práce identifikovat, které číslo je deskové a které je známkové. Myslím, že to není jen taková zbytečná věc. Například emise Sokol v letu hodnota 2 h. Ta má deset tiskových desek bez přímé identifikace. A zrovna zde by nastávaly problémy s používáním pouze arabských číslic. U emise Hradčany byla tato praxe výhodná, ale nebyla nezbytná (až na několik málo případů – čtyř a více deskové hodnoty).

Příklady:

Problémová označení: 1/2 (je to označení první známky z druhé desky či druhé známky z první desky?)

Mnou používaná označení: 1/2 (druhá známka z první desky)

1 – 36/2 (druhá známka z desky 1 – 36)

Věřím, že tento postup označování je přijatelný pro všechny „disciplíny“ knihtiskářů.

Jiří Krňák

České Velenice 168

Inzerát: Doplním sbírky či rekonstrukce Hradčany a Sokol v letu dle chyběnky. Z 90% pouze materiál razítkovaný.

Přijmu k zapůjčení či odkoupení bloky nebo i celé PL Sokola v letu hodnoty 20 h. z roku 1931 pro kompletní studii této hodnoty. Za jakoukoli pomoc děkuji. Jiří Krňák

Sídliště 168

378 10 České Velenice

tel.: 384 794 364